

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Кадіївський педагогічний фаховий коледж
Державного закладу «Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка»

ПРОГРАМА
вступного випробування
в формі індивідуальної усної співбесіди
з навчальної дисципліни «**УКРАЇНСЬКА МОВА**»
для абітурієнтів спеціальностей
231 СОЦІАЛЬНА РОБОТА
012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

УКРАЇНСЬКА МОВА

Пояснювальна записка

Програма індивідуальної усної співбесіди з української мови складена для вступників до Відокремленого структурного підрозділу «Кадіївський педагогічний фаховий коледж Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра зі спеціальностей 231 Соціальна робота, 012 Дошкільна освіта.

Дану програму індивідуальної усної співбесіди з української мови розроблено на основі чинних навчальних програм з української мови для загальноосвітніх навчальних закладів.

Зміст програми усної співбесіди з української мови

Назва розділу	Зміст мовного матеріалу
1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія	Алфавіт. Наголос. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування <i>у-в, і-й</i> . Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Сполучення <i>йо, ьо</i> . Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування приголосних звуків на письмі. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис <i>н</i> та <i>nn</i> у прикметниках і дієприкметниках, <i>не</i> з різними частинами мови
2. Лексикологія. Фразеологія	Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми
3. Будова слова. Словотвір	Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова
4. Морфологія. 4.1. Іменник	Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Відмінювання іменників. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок (у власних чоловічих та жіночих іменах)
4.2. Прикметник	Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників

Назва розділу	Зміст мовного матеріалу
4.3. Числівник	Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат
4.4. Займенник	Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників
4.5. Дієслово	Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на <i>-но</i> , <i>-то</i>). Безособові дієслова. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу. Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на <i>-но</i> , <i>-то</i> . Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот
4.6. Прислівник	Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на <i>-о</i> , <i>-е</i> , утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу
4.7. Службові частини мови	Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови. Частка як службова частина мови. Правопис часток
4.8. Вигук	Вигук як частина мови. Правопис вигуків
5. Синтаксис 5.1. Словосполучення.	Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення
5.2. Речення	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань)
5.2.1. Просте двоскладне речення	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком

Назва розділу	Зміст мовного матеріалу
5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні	Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот
5.2.3. Односкладні речення	Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні)
5.2.4. Просте ускладнене речення	Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні
5.2.5. Складне речення	Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення
5.2.5.1. Складносу-рядне речення	Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні
5.2.5.2. Складнопідрядне речення	Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них
5.2.5.3. Безсполучнико-ве складне речення	Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні
5.2.5.4. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку; розділові знаки в ньому
5.3. Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях з прямою мовою, цитатою та діалогом
6. Стилїстика	Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції
7. Розвиток мовлення	Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКА

Програма і питання для усної індивідуальної співбесіди з української мови укладені відповідно до змісту навчальної програми з української мови з урахуванням державних вимог до рівня навчальних досягнень абітурієнтів.

Під час усної індивідуальної співбесіди з української мови кожен вступник має дати відповіді на три запитання.

Оцінювання. Об'єктами перевірки й оцінювання є:

- мовленнєві вміння й навички з різних видів мовленнєвої діяльності;
- знання про мову й мовлення;
- мовні вміння та навички.

Оцінюванню підлягають знання та вміння з мови, потрібні передусім для правильного використання мовних одиниць, а саме:

а) розпізнавання, групування й класифікування вивчених мовних явищ;

б) сполучування слів, доповнення й трансформація речень, добір належної форми слова, потрібної лексеми, відповідних засобів зв'язку між частинами речення, між реченнями у групі пов'язаних між собою речень тощо;

в) розуміння значення мовних одиниць та особливостей їх використання в мовленні.

За результатами індивідуальної усної співбесіди виставляється одна позитивна оцінка за шкалою 100-200 або ухвалюється рішення про негативну оцінку вступника («незадовільно»).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКА під час індивідуальної усної співбесіди з української мови

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень абітурієнтів
«Незадовільно»		Вступник не усвідомлює, не здатен визначити мовні факти або явища, розпізнавати та визначати окремі мовні об'єкти. Припускається численних мовних, мовленнєвих помилок.
Початковий	100	Вступник на елементарному рівні усвідомлює, визначає окремі мовні факти або явища, розпізнає і визначає окремі мовні об'єкти.
	110	Вступник частково розуміє окремі мовні факти або явища, частково виконує завдання. Припускається численних мовних, мовленнєвих помилок.
	120	Вступник на репродуктивному рівні упізнає і розуміє мовні факти або явища, не завжди розуміє, як вони пов'язані між собою. Мовлення характеризується наявністю багатьох орфоепічних і мовленнєвих помилок.

Середній	130	Вступник виконує завдання, утруднюється практично застосувати вивчений навчальний матеріал у мовній та мовленнєвій практиці. Припускається багатьох помилок.
	140	Вступник визначає звукове значення букв у словах, звукове значення букв у словах. Здатен будувати письмове висловлення, не завжди логічно викладаючи зміст, не завжди підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, обраному стилю та типу мовлення, не досягає визначеної комунікативної мети. Припускається численних мовних та мовленнєвих помилок.
	150	Вступник самостійно, але неповно відтворює навчальний матеріал, за зразком розв'язує прості типові комунікативні ситуації. Неточно визначає речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за складом граматичної основи, за наявністю чи відсутністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за будовою, за наявністю чи відсутністю однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань. Припускається значної кількості помилок.
Достатній	160	Вступник самостійно відтворює основну частину навчального матеріалу, використовуючи необхідну термінологію; виявляє здатність пояснювати лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні, знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів, пояснювати значення фразеологізмів, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні.
	170	Вступник самостійно відтворює навчальний матеріал; застосовує отримані знання у стандартних комунікативних ситуаціях; розпізнає вивчені орфограми; здатен у цілому правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити й виправляти помилки на вивчені правила. Добирає й конструює складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті. Правильно розставляє розділові знаки, будує схему такого речення.
	180	Вступник аналізує інформацію, використовує знання у стандартних комунікативних ситуаціях; здатен у цілому правильно писати слова з вивченими орфограмами, частково знаходити й виправляти помилки на вивчені правила. Розрізняє речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за складом граматичної основи, за наявністю чи відсутністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за будовою, за наявністю чи відсутністю однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань.
Високий	190	Вступник виявляє міцні й глибокі знання з української мови у межах програми; розкриває суть мовних явищ, процесів; розпізнає іменникові частини мови, визначати належність до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; правильно відмінює слова, відрізняти правильні форми слів від помилкових; використовує самостійні та службові частини мови в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостями аналізує; добирає й комунікативно доцільно використовує дієприкметники та дієприкметникові звороти в мовленні, правильно будує речення з дієприслівниковими зворотами, здатен правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити й виправляти помилки на вивчені орфограми та пунктограми. Припускається однієї негрубої помилки.

	200	Вступник виявляє системні знання з української мови, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних комунікативних ситуаціях; самостійно аналізує мовні явища і процеси, виявляє особисту позицію щодо них; уміє виокремити проблему і визначити шляхи її розв'язання, приймати рішення, аргументувати власне ставлення до різних поглядів на об'єкт вивчення, бере участь у дискусіях, вирішенні проблемних питань.
--	-----	--

ЛІТЕРАТУРА

1. Українська мова (рівень стандарту) : підручн. для 9 кл. закл. загальн. середн. освіти. / О. Авраменко. – К. : Грамота, 2017. – 160 с. : іл.
2. Українська мова : підручн. для 5 кл. загальноосвітн. навч. закл. / О.П.Глазова. – К. : ВД «Освіта», 2018. – 240 с. : іл.
3. Українська мова : підручн. для 6 кл. загальноосвітн. навч. закл. / О.П.Глазова. – К. : ВД «Освіта», 2019. – 240 с. : іл.
4. Українська мова : підручн. для 7 кл. загальноосвітн. навч. закл. / О.П.Глазова. – К. : ВД «Освіта», 2020. – 272 с. : іл.
5. Українська мова : підручн. для 8 кл. загальноосвітн. навч. закл. / О.П.Глазова. – К. : Фоліо, 2016. – 288 с. : іл.
6. Українська мова : підручн. для 9 кл. загальноосвітн. навч. закл. / О.П.Глазова. – К. : Ранок, 2019. – 208 с. : іл.
7. Український правопис : схвал. Постановою Каб. Міністрів України № 437 від 22 трав.2019 р. – Репринт.вид. – Харків : Право, 2019. – 292 с.